

Bodrogközi belvízvédelem

Befejezéséhez közeledik az a nagyszabású munka, amelyet az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság az ötödik ötéves tervben végez a Bodrogköz belvízmentesítésére. Ez a Bodrog és a Tisza által határolt, több mint harminc község határát magába foglaló terület mély fekvése miatt évről évre jelentős károkat szenved az áradások következtében keletkező belvizektől.

Az idén a több mint harmincnapos árvíz miatt ismét számos termelőszövetkezet szántóföldi termése ment tönkre a belvízkárok következtében.

Műszerek, autókhoz

Gépkocsikhoz használható, két új szűrődiagnostikai eszköz mintapéldányai készültek el a kismotor- és gépjárműben. Az egyik a levegő-, a másik a kenőolajszűrő eltömődését jelzi, s lehetővé teszi a motorok, csapágycsoporsójának, károsodásának megelőzését. Ezzel elejét veszik a szűrők elégtelen működéséből származó többlet-üzemanyagfogyasztásnak is.

Az új műszerek a gépkocsi műszerfalába beépített fényjelzéssel figyelmeztetik a vezetőt, ha a levegő-, illetve a kenőolajszűrő határfoka nem megfelelő, és szükségessé válik a szűrőbetét kicserélése, tisztítása.

Az első 15 mintapéldány már elkészült. Néhányat kipróbálásra átadtak a leendő felhasználóknak, és a szakintézeteknek. A vállalatok most a gyakorlatban „vizsgáztatják” a műszereket. Az Autóipari Kutató Intézet máris jónak minősítette, és széles körű felhasználásra javasolta.

Az okos kis készülékeket egyelőre tehergépkocsikhoz, autóbuszokhoz használhatják fel, de személygépkocsikba is beépíthetők.

Hagyományok Tápén

Gyermekjátékok

Messzire visszatekintő öregjeim olykor testileg-lelkileg megfiatalodva emlékeznek gyermekkorukra: futkosnak, hajlongnak, lendülnek, hogy így, meg így csináltuk ezt, meg azt a játékot a faluszéli libalegelőn, a Gyöpon. Hétköznap, főleg télen egy perc játékra való idő se jutott senkinek. Akit beírtak az iskolába — akkor még nem volt kötelező —, délig ott okosodott. Délben együtt evett az egész család, aztán mind belebújtak a gyékénybe: hámtták, selymeztek, hasították, sodrották, szűtték, fonták, csömbézték. Mindenkinek megvolt a dolga. Szerencsés volt az a család, amelyikben volt mesélő, vagy az, amelyik szeretett dalolni. Főként az első világháborút megjárt öregek meséltek gyakran a hadviselésről. Némelyek szabályos — jócskán nagyra sikerített — hazugmeséket formáltak, amiket szájáttva hallgatott a gyerek, de azért a munkával is haladt. A tizenévesek eljártak egymáshoz dolgozni, leginkább sodranivaló selymet vittek, amiből száz meg száz karika ijant sodrottak föl. Itt mód nyílt játszásra is. Hídegy vasárnap délutánokon az egy utcabeli gyerekek — fiúk, lányok vegyesen — összejártak „cimboráskodni”: kártyáztak, kitalálás kérdését, meg más olyat játszottak, amihez nem kellett cimboráskodás mindig tamburamuzsikás táncolással, dalolással ért véget. Délután kezdtek, de az estéli harangszóra, az uralgárala mindnek otthon volt a he-

lye. Tavasszal a kislibát, a kiskacsát a libalegelőn őrizték, ahol a friss, füves földbe vágott bicskákkal, bandákba verődve bugyelláztak, vagy éppen rongylabdáztak.

Nyáron más volt a helyzet. A gyerekhad a vasárnapi kismisére járt. Onnan kijövet megbeszéltek, hol és mit játszanak majd délután. A tízéves gyerekek szívesen játszottak lakodalmast. Játékok — amibe természetesen „bevettek” a náluk kisebb gyerekeket is — tökéletesen utánozta a valóságos tápai lagzit. Volt ott vőfély, násznagya, menyasszony, vőlegény, kardosok és nyoszolyulányok, meg muzsikosok is, akik tölcserít fúvta, rossz lábost verve kísérték a lakodalmastemetet az utcán, egyik háztól a másikig. Mivel az időben szép szokás volt, hogy az asszonyok meg az emberek — külön-külön bandákban — kiültek az utcára, a lagzinak sok nézője is akadt. Lakodalmak idején — nagyfarsangkor, meg kifsarsangkor — szinte minden utcában lakodalmast játszottak a gyerekek. Késő este lett vége, aztán usinc, hazafelé, de nyargalva, mert aki nem ért haza időre, annak bizony megcsattogtatták a lábszárait az ázott gyékényszatyorról.

Jeles ünnepek délutánjára benépesedett a Gyöp. A legkisebbek körököt alkotva sétálgattak jobbra meg balra, és dalolgattak hol kifelé, hol meg befelé fordulva a körbe. Meggyérési lányok kártyáztak, a legényrangszóra, az uralgárala mindnek otthon volt a he-

lye. Tavasszal a kislibát, a kiskacsát a libalegelőn őrizték, ahol a friss, füves földbe vágott bicskákkal, bandákba verődve bugyelláztak, vagy éppen rongylabdáztak.

Nyáron más volt a helyzet. A gyerekhad a vasárnapi kismisére járt. Onnan kijövet megbeszéltek, hol és mit játszanak majd délután. A tízéves gyerekek szívesen játszottak lakodalmast. Játékok — amibe természetesen „bevettek” a náluk kisebb gyerekeket is — tökéletesen utánozta a valóságos tápai lagzit. Volt ott vőfély, násznagya, menyasszony, vőlegény, kardosok és nyoszolyulányok, meg muzsikosok is, akik tölcserít fúvta, rossz lábost verve kísérték a lakodalmastemetet az utcán, egyik háztól a másikig. Mivel az időben szép szokás volt, hogy az asszonyok meg az emberek — külön-külön bandákban — kiültek az utcára, a lagzinak sok nézője is akadt. Lakodalmak idején — nagyfarsangkor, meg kifsarsangkor — szinte minden utcában lakodalmast játszottak a gyerekek. Késő este lett vége, aztán usinc, hazafelé, de nyargalva, mert aki nem ért haza időre, annak bizony megcsattogtatták a lábszárait az ázott gyékényszatyorról.

Jeles ünnepek délutánjára benépesedett a Gyöp. A legkisebbek körököt alkotva sétálgattak jobbra meg balra, és dalolgattak hol kifelé, hol meg befelé fordulva a körbe. Meggyérési lányok kártyáztak, a legényrangszóra, az uralgárala mindnek otthon volt a he-

Különleges erőmű

Tartalékolja az energiát csúcsfogyasztás idejére

Litvániában, Kaisiadoris város közelében megkezdtek Európá legnagyobb hidroakkumulációs elektromos erőművének az építését. Az erőmű évente 2,4 milliárd kilowattóra villamos energiát termel majd.

Az erőmű egyik legfontosabb eleme lesz a Szovjet-unió északnyugati energia-rendszerének. A litván nagy hőerőművek és atomerőművek ugyanis nem tudnak a reggeli és az esti nagy energiaszükségletekhez gazdaságosan alkalmazkodni, nem tudják munkázemüket zavartalanul megváltoztatni. A terhelés ugrásszerű változásai fűtőanyag-túlfogyasztáshoz, az energia drágulásához vezetnek, és csökkentik a berendezések üzembiztonságát. A villamosenergia felhasználási grafikonja az ország északnyugati részén igen egyenetlen: a terhelés a csúcsfogyasztás óráiban másfélszeresen múlja felül az éjszakai csökkenést.

A hidroakkumulációs erőmű működésének elve egy-

szert. A rendszer, két egymással összekötésben álló, különböző szintű tározóból áll. Éjjel, amikor az energiaszükséglet kisebb, a Kaisiadorisi Hidroakkumulációs Erőmű nyolc turbinája a vizet az alsó víztározóból a felsőbe szivattyúzza. Reggel a felső víztározóban összegyűlt víz, a 100 méteres magasságból lezúdulva, a felszivattyúzáshoz felhasznált energiának a 70—75 százalékát visszaadja, s ezáltal enyhíti a csúcsterhelést.

A Kaisiadorisi Hidroakkumulációs Erőmű egységes komplexumot alkot majd a régebben épült Kaunasi Vízierőművel. A vízierőmű víztározója az alsó víztározó szerepét tölti majd be, a felső akkumulációs víztározó megépítése pedig több mint 8 ezer hektár legelő, rét és szántóföld öntözését is lehetővé teszi, emellett megoldja majd a Kaisiadorisanak, a növekvő ipari vároknak vízellátási gondjait. (APN)

Ifj. Lele József

HÁZASSÁG

Csúri István Ferenc és Fülöp Ibolya Anikó, Tóth-Krabót Antal és Berényi Veroná, Dóczi István és Laczi Etelka Mária, Sárkány Tamás György és Karácsonyi Edit, Honti Gábor és Majoros Julianna, Szeles László Éda és Kárllyi Éva, Kiri Ferenc István és Fülöp Katalin, Fodor Mihály és Bezdán Mária, Czibere Zoltán és Pál Zeuzsanna, Kis István és Tasnádi Aranka, Nagy Tamás és Csipél Ildikó, Mihálka László és Hrazdilová Helena, Tóth Ferenc és Harmos Éva Jolán házasságot kötöttek.

SZÜLETÉS

Szirovicza Miklósnak és Nyerges Erzsébet Katalinnak Nóra, Kovács Jánosnak és Bozal Evának Mária, Lukács Zsuzsannának és Marosán Ilonának József, Nyir-egyházi Mihály Lászlónak és Töröcsik Sára Katalinnak Márk, Kádár Tibornak és dr. Fekete Mártának Zoltán, Krevovics Antalnak és Szekeres Teréziának Diána, Szabóki Lajosnak és Kardos Juliannának Lajos, Zakar János Péternek és Horváth Máriának János, Gombos Szilveszternek és Szanka Adélnak Szilveszter, Makai József Ferencnek és Cseh Annának József, Makai József Ferencnek és Cseh Annának Zsolt, Vidács Mártonnak és Nagy Tünde Zoltán, Rácz Józsefnek és Kovács Erzsébetnek Tímea, Halász Pálnak és Rácz Matildának Edina, Süli Imrénének és Szűcs Máriának Edina, Kender Istvánnak és Mészáros

Családi események

Agnesnek István Sándor, Heraszka Jánosnak és Tranger Editnek Gergely János, Juhász Istvánnak és Kiss Rozáliának Edit, Török Józsefnek és Pabar Rozsának Rózsa Tünde, Varnyú Ferencnek és dr. Horváth Edit Terézának Judit, Rózsahegy Istvánnak és Csapó Olga Katalinnak Olga, Molnár Lászlónak és Kertész Saroltának Gábor László, Mészáros Jánosnak és Gyenes Máriának János, Kocsis Péter Istvánnak és Adam Irénnek Éva, Petőcz Jánosnak és Kovács Zsuzsannának Ildikó, Kecskeiméti Antalnak és Kurucz Ilonának Csaba, Maros Jánosnak és dr. Vadas Zsuzsannának Máté György, Angeli Lászlónak és Németh Irén Máriának Melinda, Balázs Jánosnak és Nagy Ilonának János, Kuklis Györgynek és Labádi Máriának Tibor Zsolt, Bakos Sándornak és Bor-dor Katalinnak Gábor, Kozma Imrénének és Bozsódi Erzsébetnek Edit Ilona, Tóth Istvánnak és Gyurits Ilona Gizellának Viktória Laura, Mohai Istvánnak és Ba-

Int Katalinnak István, Sziráczi Istvánnak és Simon Györgyi Gizellának Györgyi Judit, Keresztes Istvánnak és Gubás Katalinnak Nóra, Cserényi Gyula Jánosnak és Horváth Editnek Katalin Klára nevű gyermekük született.

HALÁLOZÁS

Szabó Tivador, Nárádi József, Tóth Mihályné Budai Rozália, Bakacsi Jánosné Barna Rozália, Bencik Pálné Fazekas Rozália, Varga Istvánné Kamarás Rózsa Mária, Húzsvar Andrásné Szűcs Mária, Obis Lajos, Nagy Károlyné Horváth Matild, Szőke Istvánné Csizsár Rozália, Kiri Istvánné Szűcs Margit, Rácz József Szilveszter, Csikós István Boldizsár, Meszes Pálné, Kramer Vilma, Szabó Ferencné Vig Rozália, Havranek Pálné Tóth Erzsébet, Batki József, Solymos Emilné Kovács Mária, Abraham Imre, Szőgi Ferenc, Újhelyi Antalné Mader Margit, dr. Nahóczky Endre, Kiss Sándorné Vas Mária, Barna Istvánné Kuráli Anna Erzsébet, Gercső József, Márta Jánosné Horváth Mária, Polónyi Andorné Kelemen Julianna, Lele Ferencné Molnár Etelka, Pápai Istvánné Lendvai Gizella, Simon János, Szilvák Aranka Margit, Pécsi Sándor, Szabó Sándor, Lehmann Antal, Tájmei Antal, Peták Arpád, Timár Józsefné Hovancsik Ilona, Kolompár Mátyásné Kovács Rozália, Békési Béláné Papp Anna, Urbán István, Tóth Mihály meghalt.

Komputerváros

Festői környezetben épül a kijevei számítógép-kiszolgáló központ, amely a bonyolult berendezések kiszolgálásával, javításával, továbbfejlesztésével, valamint szakemberekképzéssel foglalkozik majd. A szakembereknek és családtagjaiknak is helyet adó

„komputervároska” nagy szerepet játszik majd a szovjet gazdaság távlati fejlesztési terveiben, amelyek között egy, az egész országot átfogó egységes, automatizált irányítórendszer is szerepel.

Ilja Satunovszkij

Három sor a hadijelentésből

I. — Ivan Zaharovics, Frolovskij keresi — szólt halkán a titkárnő, és sutogva kérdezte: — Mondjam, hogy érkezteleen van? A könyvellátó vállalat igazgatója a naptárára nézett: — Csak jöjjön. Megígértem, hogy fogadom. Nem kiadványt arháló könyvbarát, hanem újságíró. A különféle könyv- és sajtótermékekkel teli irodában egy zöld nadrágos, szürke dzsekis, magas férfi jelent meg. — Vlagyiszlav Szergejevics vagyok — közölte az igazgatóra nézve. A kissé előreguggó áll, a sűrű szemöldök, az állhatatos tekintet és a jobb orcát két egyenlőtlen részre osztó forradás határozott és merész kifejezést kölcsönzött Gyementyev igazgató arcának. — Ilyennek képzeltem — jegyezte meg elégedetten a vendég. — Miért, milyennek kellene lennem? — mosolyodott el Gyementyev. Az újságíró benyomta golyóstollát, s a könyvellátó vállalat igazgatója megértette, hogy ideje a tárgyra térni. — Van mivel büszkélkednünk — kezdte hivatalos hangon. — Hárommillió különféle könyv megy át a kezünkön. A múlt évben a nyomdák későn szállították a tankönyveket. Éjjel-nappal dolgoztunk, hogy a gyerekek még északon, Magadánban és Norilskban is megkapják szeptember 1-ig a könyveiket. — Az igazgató megnyomott egy gombot, az ajtóban ismét feltűnt a titkárnő. — Kérem a kiadói főigazgatóságnak készített jelentést. — A jelentést természetesen megnezem — mondta Vlagyiszlav Szergejevics —, bár engem jobban érdekel az igazgató, mint a vállalat. Gyementyev arcán zavar látszott.

— Fogalmam sincs, minek köszönhetem... Frolovskij letette a töltőtollat és összehajtott ujjalval az asztalon távirás nyelven lekopogta: „Ismerem önt. Ért engem? Áttérek az adásra.” „Értem önt” — kopogta válaszul Gyementyev. Az újságíró mosolyogva jegyezte meg: — Ha ennyi idő után nem felejtettük el a morsejeleket, igazolás nélkül is elhíhetjük egymásnak, hol tevékenykedtünk. Az igazgató a vendéget kémlelte, és száját összezorstitva, homlokát ráncolva próbálta múltjában elhelyezni a férfit. Végül hátradőlt a széken és lemondóan legyintett: — Elnézést, romlik az emlékezőtehetségem. Ha megölnék, se tudom megmondani, hol találkoztunk. — Nem találkoztunk személyesen, de dolgoztunk együtt. — Akkor még sincs baj a memóriámmal! — kiáltotta Gyementyev örömmel. — Ön a központ távirásza, ha nem tévedek. — Téved. Frolovskij sárgult, ragasztószalaggal megerősített újságlapot vett elő. — Fussa át, kérem. A Szovjet Tájékoztatási Iroda hadijelentése. Különösen az utolsó három sort. Gyementyev óvatosan vette kézbe az újságot: „Légiflótánk Zsernovka vasúti csomóponton bombázta az ellenséges katonai csoportosulás harci szerelvényeit. Valamennyi gépünk visszatért rendeltetési helyére.” — Mond ez valamit önnek? — De még mennyire — hevült fel Gyementyev —, Ön honnan tud erről? — A háború alatt lövészátviro voltam. Sagin repülőszázadának legénységében repültem. Ő irányított bennünket Zsernovka fölött. A zömök Gyementyev könnyedén felugrott a székből, és hatalmas kezeivel átölelte Frolovskiját: — Nem is álmodhattam arról, hogy látni fogom a Zsernovka fölött megjelent repülőket. Számomra mesebeli hősök voltak, csodáltam tevékenységüket. Irigyeltem önöket, hogy rövidesen visszatérnek övéikhez. En meg?... Miként sikerült megtalálnia? — Mondhatom, véletlenül. Elhatároztuk, hogy megírjuk gárdista egységünk történetét. Az elején a Szovjet Tájékoztatási Iroda és a legfelsőbb hadvezetés jelentéseit és parancsait lapoztam át. Az archívumokat bújtam, ott akadtam az ön adataira... feléve kerestem már... Végéhez közeledett a borongós őszi nap. A párkányon ütemesen kopogtak az esőcseppek. Egy hidegtől megriadt galamb az ablaküvegnek ütközött. Kigyúltak az utcai lám-

pák, gyér fényük megvilágította az aszfaltra ömlő esővíz-patakot. Ivan Zaharovics arra gondolt, hogy akkor régen is ilyen siralmas idő volt. Apró cseppekben esett az eső. A hulló levelek és a nedves föld öszí lehettele érződött. Délután a repülőter személyzete árkokat ásott, hogy lefolyjon a víz. A felszállópálya mögötti rideg, tülevélű fenyezőerdőben épített fedezékében ketten voltak: Gyementyev és Anyiszimov felderítő százados. Ejszaka érkeztek. Gyementyevnek nem volt szabad mutatkoznia: civilruhás ember a katonai reptéren érteltenséget szült volna. A vaskályhánál ültek, a szél duruzsolt a vascsőben, a lángnyelvek szinte falták a nyírfakérgét, az izzó tűzhely barátságos melegt árasztott. A százados arról mesélt, hogyan horgászott a háború előtt a Szeliger-tónál. Nem illet ez a téma a körülményekhez. Gyementyev alig figyelt, gondolatban mar ott volt, túl a frontvonalon. A bágyadt napkorong nehézkesen felkúszott a látóhatárig, és egy darabig nem mozdult onnan. De aztán az utolsó sugar villant meg a fedezék ablakán, s teljesen sötét lett. Lassú morajjal jelent meg a repülőgép. Felszállás előtt a százados hosszan szorongatta kezét, de csak annyit jött ki a száján: — Légy... A repülőgép egy óra múlva ért a frontvonal fölé. A pilóta hol levette a sebességet, hol rákapcsolt, olyan benyomást akart kelteni, mintha Junkers repülne. Végre a vezetőfülkéből kijött a navigátor. Zseblámpával megvilágította a térképen ceruzával berajzolt kört, és a fülébe kiáltotta: — Öt perc múlva. Gyementyev még egyszer ellenőrizte a felszerelést, az adóvevőt, s felállt, hogy lazítson egy kicsit. A navigátor kinyitotta az ugrónyílást, s kezével intett: — Indulj! — Mindez olyan régen történt, és mégis, mintha tegnap történt volna — lépett az ablakhoz Gyementyev. — Úgy tűnik, hogy az erdőben nem én voltam, hanem valaki más. Néha hideg verejték önt el álomban, s érzem a zuhanást és a tülevelek zsírását. Olyan félelem fog el, amit akkor, harminchat éve nem éreztem. — Nem járt azóta Zsernovkában? — Nem, de az állomáson akkor sem voltam. Csak látam, hogy öt gépünk miként bombázott. Ön valószínűleg nem tudja, egész éjjel égtek a löszeresraktárak, robbanás robbanást követett. Nagy volt a fasiszták vesztesége emberben és üzemanyagban egvaránt. (Folytatjuk.)